

Vervelend, zo'n crisis!

Er is veel discussie over externe inhuur door de rijksoverheid. Daar gaat veel geld bij om, € 1,2 mld. in 2007. Velen denken dat dat allemaal naar de adviesbureaus gaat, maar dat is een misverstand. Niettemin zijn die adviesbureaus niet erg populair en dus moet het aantal opdrachten drastisch worden teruggebracht. Dat is dus niet een zakelijk oordeel maar een politiek gevoel. Men heeft het gevoel dat de overheid te afhankelijk wordt van externe adviseurs. Typisch overheid, zo hoor ik denken, geen zakelijke afweging maar gewoon zonder verder na te denken besluiten dat er geen externe inhuur meer plaatsvindt. Hoe zou het in het bedrijfsleven zijn? Daar wordt immers een oordeel nooit gebaseerd (zullen we maar zeggen) op politieke overwegingen maar altijd op zakelijke afwegingen. Dus ligt het voor de hand dat daar in crisistijden juist meer gekozen wordt voor externe inhuur. Enerzijds omdat men in periodes waarin het lastig gaat natuurlijk moet beschikken over goed advies om het hoofd boven water te houden. Anderzijds omdat externe inhuur nu eenmaal veel flexibeler is dan het vast in dienst nemen en houden van mensen. Externen kun je inschakelen als je hen nodig hebt, en je hoeft er niet voor te betalen als het even tegenzit. Interessant is in dit verband de *Financial Times* van 12 februari 2009 waarin veel aandacht werd besteed aan de inhuur van externe adviseurs en hun positie tijdens de financiële crisis. Veel aandacht trekt een grote kop boven een van de artikelen: *'Siemens issues a ban on external advisers'*. Hé, dat lijkt op wat we bij de overheid hoorden. Het moet bij Siemens snel afgelopen zijn met externe inhuur van adviseurs, zo heeft de baas van Siemens bepaald. Uitzonderingen mogen alleen met zijn toestemming, en in die gevallen moeten de consultants *"show that the economic benefit of their work will exceed their costs"*. Dat is interessant. Ik verkeerde in de veronderstelling dat bedrijven zich altijd afvroegen of een consultant zijn geld wel waard was. Maar niets blijkt minder waar. Dat doen ze kennelijk normaal nooit maar alleen in crisistijd. Interessant is ook de reactie in dezelfde aflevering van de FT van een *senior executive* van een groot internationaal adviesbureau: dit soort maatregelen als van Siemens *"is our worst nightmare"*. *"If more big firms did that we would be in a lot of trouble"*. Inderdaad, heel vervelend, de consultants worden toch wel erg getroffen door de financiële crisis, nu bedrijven de absurde eis gaan stellen dat je tenminste als consultant meer op moet brengen dan je kost. Het ontbreekt er nog maar aan dat men de overheid te hulp roept om hier corrigerend op te treden. Tja. In de analyse in de FT wordt overigens ook wel een serieuze poging gedaan om meer meer inzicht in de terugloop in opdrachten te krijgen. Bedrijven stellen hun IT-investeringen uit, ze bezuinigen op opleidingstrajecten, zij zijn terughoudend in overnames waar ook nogal eens adviseurs bij nodig zijn. Ook gaat het eigen personeel vaak voor, en worden interim-managers als eerste aan de dijk gezet. Zit wat in. *Consultancy* is, aldus een van de geïnterviewden, *"discretionary spending for most companies"*, en dat sneuvelt natuurlijk als het moeilijk wordt. Consultants betaal je niet, die sponsor je! Maar er blijft hoop, met name voor consultants die hun klanten echt kunnen helpen, zo staat in een ander artikel met de hoopgevende titel *"Not all bad news for outside specialists"*. Interessant om dit te lezen. Ook wel hoopgevend. Want je leest dat *consultancy* eigenlijk een heel normale bedrijfstak aan het worden is, onderhevig aan normale economische wetten en gevoelig voor economische ontwikkelingen. Een vak waarin je moet laten zien dat je nuttig bent en waarde toevoegt. Niks geen ingewikkelde, bijna religieuze verhalen over ongreepbare, strategische inzichten die het denkniveau van de normale manager ver overstijgen en dus niet genoeg kunnen worden betaald maar boter bij de vis. Is zo'n crisis toch ergens goed voor!